

Ezen lapok minden héten egyszer, azaz kedden, csütörtökönként, és vasárnaponként megérkeznek. Előfizetési ár 10 évre Buda-pestben hazhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez p. A hirdetések minden apróbetűs hasábroraért 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Csütörtök

487.

November 26. 1846.

Előfizethető helyben: Kádóhivatalban, hatvani utca alatt Horváth-házban 1833k szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az a u s z t r i a i Birodalomban s külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezés. Megyék. Közgyűlésről tudósítás folytatása Zalából. Budapesti hírharang. Nyitólével gróf Dessewffy Emil urhoz. — A Vukovar-híri vasút tárgyában a Betulap. Kisfaludy-társaság. Magyar gazd. egyesület (vége). Czukoglyar-egylet közgyűlése. Arvák ügye. A pestváci vasútvonalon nov. 15-étől 22-éig utazott személyek száma Ausztria. Kúlföld. Nagybritannia. Franciaország. Spanyolország. Oroszország. Délamerika. Egyveleg. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDELY.

Ö. es. kir. ap. Főlsége Zsitvay József teremtésére első alispánját, kir. tanácsos' czimrel díjmentesen felhívni, gr. Vilczek Henrik a közlegit kerületi tábla tisztj. ilnökét pedig a magy. kir. udv. kancelláriához tiszt. udv. titoknokká kinevezni legkegy. méltóztatott.

Megyék.

ZALÁBÓL. (Közgyűlésről tud. folyt. 's vége.) Főisp. helyettes ő mlga másnap csakugyan be is váltá adott szavát. Azon magasztosság, mely művelt hangján előmlött, azon nemes mérséklettel pártul könnyűed előadás, azon bánatos érzés, mely a fájdalmas szavakat nyelvére adta, midőn a multapi eseményeket festgeté, valóban meglepő volt. Az egész terem mintegy ünnepi mély esend foglalta el, mintha a búbárat angyala szállotta volna meg vétkes egyéneit. Az elnök főisp. helyettes ő mlga gróf F. L. szavai körülbelül így hangzanak: „Midőn a közgyűlés tárgyainak rendes folyamához fogunk, bátor vagyok a t. kk. és rrkhez tegnap nyilatkozatom nyomán, a méltányosság és törvényesség érdekében egy pár szót tenni, melyek elhallgatását, ezentuli elnémulását, mintegy kötelességem elmulasztásának nézém. Szilárdul kívánok a rrkhez szólni, 's kérem a rrket, hogy szavaimat illy értelemben felfogni 's illy értelemben, ha tetszik, viszonzni méltóztatassanak. (Helyes!) Ha tán rövid szózatomnak ünnepélyesebb bevezetése a rrket azon gondolatra vezeti, hogy valami igen fontos tárgyról akarok szólni, akkor igen nagy igazság van. Mert azon modorról kívánok szólni, mely közgyűléseink megülésében nem ritkán gyászos jelenetekre vezet — Méltányos és igazságos akarok lenni, azért szíves készséggel bevallom, hogy Zalamegye közgyűléseiben igen érdekes, igen magasztos pillanatok éltem. (Tetszés.) De valamit ezt szívesen bevallom, ugy megbocsássanak, ha fájdalmat fejezem ki a felett, hogy nem mindig voltak ilyenek a megye gyűlései. Nem tagadhatja senki, hogy számtalan komoly felszólalásaim nem mindig voltak képesek a törvényes rendet sikeresen előállítani! Senki sem tagadhatja, hogy a rrknek előkelő statusai felkölvén, sújtották a rendeléseket, de szavuk siker nélkül hangzott el. 'S tagadhatni e, hogy az illedelm korlátai átléptek, midőn a mult közgyűlésben önmagok a rrk által tetteket panasz az iránt, hogy gyűléseink elaljasodnak? Tagadhatni-e, hogy egy igen előkelő status a mult gyűlés alkalmával kénytelenek érzé magát így felszólalni: „Ugyan t. kk. és rrk! tekintsek, hogy a szomszéd ns megyékből barátink, atyáink ide jönnek hozzánk, megtisztelnék jelenlétükkel, mit fognak mondani illy jelenetekről? — Kinek ez nem elég, azt a tegnapi jelenetre emlékeztetem, midőn szinte egy igen előkelő status szavai szigorúan sújtották azt, a mi történt, miért is ezennel köszönetet szavazok neki — Közgyűléseket tartani, a magyarnak legnagyobb, legszentebb joga; a hánszor a megyék közgyűléseiket tartják, annyiszor ulti meg az ország magyar arany szabadságunknak és alkotmányos rendszerünknek legszentebb ünnepe. Addig, míg közgyűléseinket szabadon tartjuk, míg ezek méltóságát széplőtelem megőrizzük, addig ne féltsék a t. kk. és rrk alkotmányos rendszerünket, törvényes szabadságunkat. — A felséges ausztriai uralkodóház becsületességén kívül, nincs erre a magyarnak nagyobb garantiája mint a gyűlési szabadság. E magasztos jog nemesíti a nemzetet; ez az, mit fölünk irigylek más nemzetek; ez az, melynek elnyerésére ők legnagyobb áldozatokra készek volnának. It vettetik magva a törvényhozásnak, innét ered a jó vagy balsors egysékre ugy, mint az egész országra; innét jö, minek az országra okvetlen jöni kell. E magasztos jog nemesít minden egyes részt, ez szenteli fel e terem falait; 's ki illy magasztos érzéssel e terembe lépni nem tud, annak jobb a küszöbön kívül maradni, mert illy magasztos érzet nélkülözése idezi elő a rendtelenséget; innét ered a csend és törvényes rendnek felbomlása, innét ered az anarchia, ebből pedig a nemzetnek önmagának bizalmatlansága oly rendszer iránt, mely törvényteleneknek, rendtelenségnek paizsa és istáppja lehet. — E gyászos jelenünk, 's hiszen bárki mit, hogy honnan ered, én azt hiszem, a tulzából, azon tulzából, mely a most eszendet hallott bölcs szózatnak fölcérti, mely az ellenzék szerepét az ellenségével cseréli fel, mely a szabadságot a szabadságul összehavarája; azon tulzából, mely, ha valami, ez fogja tönkre tenni magyar alkotmányos rendszerünket és szabadságunkat. A bajon segíteni kell. Kiindulván ezen elvből, hogy a jót, bárkitől jöjjön is, fel kell karolni, ellenben a rosszat sujtani; kiindulván ezen helyes elvből, felszólítom tisztelttel, szilárdul a rrket főképp részrehajlatlanságra. Eredjen a rendtelenség elv- vagy személyes barátunktól, ne tőrjék azt; felkérem a rrket teljes buzgósággal és igaz hazaiti szeretettel, fogjanak velem kezelt közgyűléseink méltóságának fontartására. Mi fölém függ,

mit tenni tudok, azt minden igyekezettel tenni fogom, de a rrrktől függ, hogy nekem ebben segédül és istáppul legyenek; mindent fogok tenni, mit törvényes alakban állássalommal fogva tehetek. — 'S most végezetül ezen kéresem a méltányosság, törvényesség 's talán nem mondok sokat, ha azt mondom, a megye becsületének érdekében nyilatkozott érös szavaimat fogadják szívességgel. (Helyes.) — Ezek után a törvényes táblalírák választásához fogtak a kk. és rrk, kik, miután a zajgások hosszu során át kikiallattak; némi tanácskozás után elnök ő méltósága kérdi első alispánunkat, vajjon ők, t. i. a két alispánok, megválasztják-e a törvényes elnökeiket? mert, ugymond, a mlgos elnök; „ez a lárma közt kikérülte figyelmemet; és méltán, mert a mint fentebb megjegyzem, barmennyire erődkjek is az ember, bármily közel álljon a zöld asztalhoz, mégis lehelten gyakran kivenni a kk. és rrk akarata, oly nagy a zaj; megcsik néha, hogy 10—12 is egyszerre intonál, olyannyira, hogy az ember azt sem tudja, kire figyelmezen, és illyenkor épen nincs min csudálkozunk, ha az egészből mit sem tudunk. — Az első alispán válaszul adá, hogy igenis a két alispán megválasztott a törvényes elnökeiket; mire ő méltósága megjegyzé, hogy ezt nem ok nélkül kérdi, mert e tárgyhoz szólni akar, 's mivel épen e tájban akart újra néhány előbbkelő status tározni, azokat szives maradásra felkérte, hogy így, ha tetszésükre lesz, hozzá szólhassanak. És ugy jön: főisp. hely ő méltósága előadja: „mikép törvényesen más jogát a törvényes elnökségre el nem ismerheti, hármon kívül, t. i. a főispáni hivatalt, 's a két alispánt; mit jól kérek megjegyeztetni — és a méltóságos elnök e nyilatkozatában merő igazság rejlik, mert hogy a törvényekre ne hivatkozzam, melyek mindeki előtt tudvák, a főispáni hivatal törvényes elnökségére megjegyzem: mikép igen jól fogják tudni e ns megye statusai, hogy a törvényes elnökségen több a megye volt főispánjai közt elnököltek; nagyságtok Amade volt főispán elnökségét a törvényes elnökségen bizonyosan nem képesek ketsége vonni, csak uszuk fel a jegyzőkönyvet: ott az irás, olvassátok; és most, mivel onnan felülről is erősen sürgetik e törvényes jogát a főispánoknak, nagyságtok a pponálnak, ha mindjárt a törvény és bevett szokás ellen cselekesztek is. — Mig ezek így folynak, 's már H. Gy. bíró a szőlősház fog, felgyrik Sk. L. tb.: „Ho, ho! ugymond, ehhez többen is szólnak; csak huzzatok a gyűlést, majd felhívom én D. F.-et, Cs.-t, W.-t. Midőn ezek bejönnek, szól a vásárhelyi pap, 's a főispánok jogát a törvényes elnökségre védelmezi. A most jöttek, részint rosszul levén informálva, részint hallván az épen akkor szónokló fötiszt. urat, főisp. helyettes ő mlgtát méltatlanul kezdik megtámadni. D. F. tb.: „Ha, ugymond, mltságot a sedriákoni elnökségi jogát védi, ezt törvény szerint mindenkor teheti, ehhez szólamon nincs; ánde mikor ez már más gyűlés alkalmával volt előntve, újra szőnyegre hozni, ez a becsületesség terére tartozik. — Uram, más becsületébe vágni, kivált akkor, midőn jóformán azt sem tudjuk, mint volt az elnök előadása, bizony mondom, mégis csak sok, 's ha t. D. F. tb. ur így áll a méltányosság terén, mit remélhetünk akkor a többiőt, kiket már ő maga sem képes féken tartani? mondom, nem jó vége lesz a dolognak. Ha D. F. tb. maga hallotta volna a mlgos elnök előadását, én hiszem, nem támadja meg törvényes elnököt e megyének oly szóval. A mlgos elnök látván a tévedést, utba akarja vezetni a szöveget, de a közönség zajong, és D. F. tovább folytatja szavait, miközben felmutatván a kezében tartott ívet, kérdi a mlgos elnököt, kié legyen a rajta levő irás, 's a mlgos elnök magának vallván, folytatá tovább D. F. tb.: ha ugy, tehát méltóságod maga írta fel egy helyen „civilis,“ más helyen „criminalis“ sedria, alája mindkét helyen: elnök, 's itt: K. első alispán, amott Cs. L. második alispán; tehát mltságot maga ismerte el saját keze irásával, hogy a kk. és rrk választottak sedriális elnökeket; 's itt mégis szőhöz jutván elnök ő mlga, elmondá újra a dolgot, a mint történt. Halljuk a dolgot: elnök ő mlga újra bevallá, hogy midőn a statusok sedriális elnökségi jogát kétségbe vonták, akkor ő mlga mindent, mi csak a törvényből kellett, felhozván maga védelmére, kénytelen volt nem ugyan az argumentumoknak, vagy törvényességnek ő mlga engedni, hanem egyedül a „többségnek“, mit már akkor is bevallott, és így most újra elnökségi jogát védelmeznit nem akarja, nem akarhatja; mert előre tudja, hogy a rrk végzetek mellett megmaradnak; 's ez becsületességemmel nem fér össze, monda a mlgos elnök, újra felhozni, mi már el volt döntve; 's csak ennyit mondott: a főispáni 's két alispáni hivatalon kívül mást el nem ismerend soha a sedriák törvényes elnökségének, kivéven azon esetet, ha a statusok több tanácsban ülnek össze, és így, figyelmeztetlek: minthogy a kk. és rrk, a mint nyilatkozta és elhatározák, hogy ő mlganak, mint főisp. helyettesnek a sedriák elnökségi jogát el nem akarják elismerni, kivüle csak a két alispánt választhatják törvényesen; mely választás — tacite — már akkor történt, midőn restaurációkor, az alispánokat mint olyanoknak elválaszták: az említett papirra pedig épen azért írta a két alispán nevét az „Elnök“ szó alá a sedriális bírák választása előtt; 's ez az, mi leginkább a mlgos elnök mellett szól, hogy tetleg bemutatassa, miszerint bárkit választának is a rrk, ő mást elismerni soha sem fogna, mint a két alispánt. Hivatkozott a mlgos elnök eddigi tetteinek nyilvánosságára, hivatkozott mai fölépésére, kijelentvén, hogy becsületérzés-vezette eddig

kormányzásában. D. F. ur gyanusításait méltatlanságnak tekintti; mit bizonynyal sem D. F.-ől, sem mástól nem érdemlett. Felszólítja a rrket, hogy vele egyetértve lépjenek ki, hogy ha igazuk van, engedni, ha pedig nincs, azt mindig kimondandja és engedni soha sem fog. — És csudálkozva láttuk, hogy sem D. F. ur, sem más többé fel nem szólt. — Hat ne hirtelenkedjünk urak! — Pestmege felszólítására a nádor ő fensége tiszteltetére veretendő emlékpénz költségeinek fedezésére örömmel járulnak a kk., de ugy, hogy a fenséges herczogok arany emlékpénzt kapjanak; ezt az ország méltósága kívánja, melynek nevében történik az egész. E megye levéltárába minden pénznemű egy példány fog letétetni, 's meghagyatik a járásbeli sz bíráknak, hogy megtudván, kik szándékoznak magoknak emlékpénzt megrendelni, az azért járandóságot beszedjék. — Néhai Horvát István könyvtára megvétele iránti véleményezés küldöttségnek adatik át. — Folyó hó 12-én Te Deum ot tartottak a megyei rrdék a parochialis templomban, midőn a statusok előbb öszvejöven a megye teremében, innen a sz. egyházba mentek, hol a hála-áldozatot az egerszegi esperes ur mutató be minden rendű és rangu lakosok buzgó kíséretében: nádor ő fensége szerencsés felgyógyulásaért. — A fenyegető éhség tekintetében meghagyatik a járásbeli sz bíráknak: tudniuk meg, vajjon, 's mennyire lehet tartani o sanarú csapás netaláni bekövetkeztétől, hogy így a statusok korán idején, mennyire hatalmukban áll, hártihassák el a veszélyt. Hg Bathányi Fülöp önként kölcsönt ajánlott jobbagyainak, miért a megye köszönetet szavazott. — Főisp. helyettes ő méltósága indítványára a megye levéltára reiventáltatni fog, mert több irományt nem lehet benne megtalálni. Törvényes elnökségek nov. 30-án kezdődnek, és jövő Januariusban — a februar 2ikai közgyűlés előtt.

BUDAPESTI HIRHARANG. Közbeszéd 's nyilvános vitatás tárgya most a nemzeti színház parányisága azon közönséghez képest, mely azt látogatni kívánja, minél fogva csere indítványoztatik a városi német színházzal, mely állítólag mindig üres. Mi is elmondunk e közérdekű ügyben néhány szót. Nem tagadhatni, mikép színészletünk szellemileg nagy haladást tön létezési rövid ideje alatt, de azért ez is bizonyos, hogy a tőkély pontjától még messze áll, mi azonban nem is lehet másképp, ha főnállása rövid idejét tekintetbe vesszük. Az is való, mikép színházunk már gyakran kis-csinnyek mutatkozik, így például csak mult szombaton is, „Hunyady László“ 27széri adatásokor, annyira megtelt a ház, hogy noha a színészi páholys is kiadattak, a Zrínyi kávéháztól a színház kapujáig száznál több hölgyet számítottunk, kik helyet nem kapván, visszatérni kényyszerültek, és ez nem ritkán történik így. Mind ezek tehát kivánatosak teszik, hogy nagyobb színházunk legyen, mellyel egyébiránt már rég bírnák, ha Széchenyi István gr. ez ügybeni törekvése annak idejében nem akadályoztatott volna. Mi a német színház cserét illeti, azt kivánatosnak tartjuk, habár celszerű kijavittatása és az egész épület átvétele sok pénz fogna is elnyelni, de e tervet is létesíthetőnek nem hiszszük, mert Pesten koránsem uralkodik még annyira a magyar nemzetiség szelleme, hogy a polgárság többségétől illy áldozatot remélni lehetne; egyébiránt pedig akkor majd a németeknek lenne szük színházuk 's ők nem férnének be gyakran, mert bizony nem tagadhatjuk, hogy mostani nagy színházunkban is csak alig férnek meg ollyankor, midőn ott valamely jeles külföldi művész lép föl. Ne ámszuk magunkat, mert bizony olly tulnyomó még nálunk a német elem, hogy ha ma jó ide szerencsésb tapintatu 's kissé pénzes német színházberől, tehát kis színházunk ismét olly tágas leendő, hogy örömlünknek csakhamar vége fog szakadni. (?) Mi tehát nem hiszszük, hogy e cseréből valami lehessen, 's azért inkább új színház építtetése mellett nyilatkozunk, addig pedig jó lesz színészinknek hónapokint nem csupán egy új színművet betanulni, ha a mostani közönséget állandóan lebilincselhessék, mert színészek sokkal jobbak ugyan a németeknél, de legalább is tíz perccel kényelmesebbek azoknál, holott helyzetök épen ellenkezőleg huztorta is nagyobb szorgalmat igényel, ha ügyöket valóólag megtalálni kívánják. — A borjúhus fontja tízennégy garasról nyolczra csökkent, mióta mindenki által szabadon árultathatik. Milly olesó kenyeret és húst ehetnénk, ha ezen engedményt ezekre is ki lehetne terjeszteni! Egyébiránt társulat van alakulóban, hatalmas tőkepenzésekkel, kik arra fognak ajánlkozni, hogy Budapestet tizenkét krajczáros marhahussal látandják el, ha erre három évi kizáró szabadítékot nyerhetnek. Akkor lesz belöle valami, mikor a polgárság átöngedi nekünk a nagy színházat! — Mult szombaton Budán a várban egy öreg ember remegő kezekkel egy kis eszmat lopott, de olly ügyetlenül, hogy maga a eszmadia elfogta, és szinte sajnálkozva kérdé, mi vitte őt illy galád tette? „Uram, szeretnék a dolgozóházba jutni, mert különben éhen veszek el.“ — felele a tolvaj, 's a körtulálók meglehetősen alamsználal bocsáták el a szegény ügyelogyottat, de meddig fog az rajta segíteni?! — Ujdonságot hozza valaki hozzánk, 's annak örövendék, de egy-szersmind követelé, hogy szóról szóra, minden változtatás nélkül közöljük azt, 's erre már kissé aggódtunk, mert illy könnyen jutni újdonsághoz vajmi kellemes, de szóról szóra megsem jó mindent közölni; azonban átolvasván a kérdéses cikket, meggyőződünk, hogy azt annál inkább közölhetjük

0 pár-
szövet-
Fran-
án mi-
utolsó
litások
ntpen-
gnak a
mennyi
jajával,
ba két-
hogy a
tendik.
a for-
tő csa-
szerint
adatik
onatisz
csnok
ba két
elt ké-
, ki az
meg-
hely-
eletére
a meg-
és egy
ult, ki
cadalmi
meg-
térésre
kereszti
1. em.)
(1, 3)
és neje
ügyvéd
(1, 3)
telező
Hauer
detetük.
(1, 3)
telező
Hauer
gyanez
(2, 3)
ezőinek
á Spies
zetetek.
(2, 3)
reskedő
dnokká
szokott
(3, 3)
pót ke-
dnokká
detetük.
éleze,
szetek
hető.
összes
nök.
(1, 3)
27kén
főtar-
z üzet
üzetvén
mánya
(5, 5)
ut.
te.
1. p. p.
1834ki
1/2 ft.
darabja
Nagy-
szvény
651/2
ök.

minden változtatás nélkül, mert jobban mulattatni t. olvasóinkat legnagyobb örökösökkel sem tudnók. Ime, itt az egész: „Bátran typusilag szolgálható becsületéről és jelen kor-szakban iparmozgalomtól lelkesedett magyar honunk pest-bécs-közötti gőzűs-agiéntiájának minden nemű eldező megbízottjai csaknem válsuttogva képezik kötelességüket. E sorok írója pár hónap előtti leutazásában átadta podgyászát az elhatározott mértéket túlhágo kielégítésével a pozsonyi gőzűs-agiéntiának nagyobb biztosítás végett — és Pestre érkezéssel hibázott annak egy része, némi megbecsülhetlen világhírű kezek sorait is befoglalva, u. m. Mezzofanti 'sat. (E végső csak fájlalás megtekintéséül említhető). Pozsonyban kiszolgáltattott nyugtatvány gyanánti jegyit Pesten (auf mellékoltárcaza fohászodott püffiges Verlangen) az illetőknek átkezelé író a végre, hogy az elgőzűsült sikeresebben visszafutólaghessen. Mi most a siker? A podgyász talán a lelke orkussában vázra lón 's elhmvavozott — és az autentici jegy pedig szappanhajagga bombult 's elfuvattott, mivel emezi tagadják. De még Pomare királynő is inkább bizhat a francziák pártfogására mint mi matrozaink figyelmére, mert ezek ám a legfelelhetőbb arisztokraták honunkban. — Iró hálsten koránt sem siratja podgyászát, de hogy e boscoi augurokfélék markogba nevető mysteriuma alatti tényt gyászolja — a legmagasb pyramis tetőn bemetszett szavak is magyarázhatják hazája iránti vonzalmát. — Világszerte utazásai után csak honában szenvedett iró hajótörést, — és őtet se thebai Ammon templája, se vadihalfai cataracták ál-mékdottaták elannyira mint e duaa-hullámokból kigőzűsgött 's fata morgana-kint szemfényvesztő (el-) tünemény! — Távul tőle hogy e jellemhez közelebb lépjen ezen állításnál: „gondatlanság 's ennek már megtörténte utáni buzgó eltör-lése.“ — Van még ott hol születtek. Nyug hamvaira! Talán a tulvilágon már csak összekelünk, mert mindenben lélek izad Pelózt munkája szerint. — Apropos: Mivel már ugy is tollát dunába áztató író, jelenti: maradtak még némi pillulái ezentuli hajótörésekre is. Így tehát sorait bezárja — mint-hogy már a spanyol-viasz is olvadni kezd — ha másút is nem, leg alább — Guizot hátán. G. L. „Ime, teljesítettük tős győ-leres hazánkának kívánatát. — ©

Nyilt levél mlgos gróf Dessewffy Emil urhoz *). Soroksárt, octob. 31kén 1846. Engedje meg mlgod, hogy lapjának hasábjába ismét egy parlagi ember becsempeszkedhessék. — Csak egy homályzongoskát tehát, mlgos ur, mig t. i. a közügy érdekében elmondhatnám azt, mi jelenleg szívemen fekszik, mert hiszen az élet szeszély-tarka szinpadján áldott mestoremmel: az ő mező-iparral együtt rég megszoktam már a kuczkomögé-jutást. Erősen fogadom, hogy látogatásom illedelmes, mindenekfelett pedig kerülve a talusi csacsakaságot lehetőleg rövid leend.

Kétségkívül ismeri mlgod t. cz. B. E. urnak t. évi aug. 13kán Eperjesen a természetvizsgálók közgyűlésében a gazdasági törvényalkotás nehézségeiről elmondott beszé-dét; amaz elhírült értekezést értem, mely természettani tudós fejtegetések szentélyében elmondván elég érdekesnek tartottok, hogy e tudós testület jegyzőkönyvében meg-örökítették, mely ehézképest a tudomány ragadó örvé-nyébe oly példátlan sebességgel sodratott, hogy azt a Pester Zeitung már sept. 6kán közreadhatá, 's azóta is minden honi lapjainkban ritka élénkséggel terjesztetett; mely hogy jövő törv.hozásunkra irányadólag kíván hatni, önmaga nyilván hirdeti, és e minőségben legújabb mezőgazdasági tör-vényeinkre valóságos zeus-i boszruval kérlelhetlenül szórja az észszerűtlenség, életrelvállatlanság, képtelenség, sőt er-kölcstenelenség anathemáit; mely szóval ma valóságos esemé-ny gyanánt foglalkodtatja az egész magyar világot.

Epen erről kívánok én ez alkalommal mlgodhoz néhány komoly szót intézni. — Szólok pedig mlgodhoz, ez egyesü-ltetnek két fontos szakban elnökéhez azért, mert köztanács-kozásaink zajai közt az efélék különben siker nélkül szoktak elhangzani, mert több, csöndesebb, komolyabb megfontolást igényelnek, mint minél örökké szűk, néhány perczekre szorított közvitásaink unatkozásai engednek; mert végre ohajtom, hogy e téren nemzetem meggyőződéséi tisztá for-rásokból áradozzanak elé, miután az illusiók habarosságban fájdalom! — elég régen eviczkelünk már!

Legyen hát nekem is szabad, mlgos ur, szakmámmal az e tekintetben létrehozandó közvélemény helyes műszereze-téhez járulnom, és elmékedéseimet ez értekezés felett, őszintén kitárnom, hadd szolgáljon mondókám legalább egy egészséges vitának előidézésére oly tárgy felett, mely nem-zeti meggyőződésünk lajstromába besoroztatni indul.

E beszéd első része gyönyörűn fejtegeti a gazdasági tör-vényhozás nehézségeit, tekintettel ugyan a hazai viszonyok-ra, de adatait leginkább a britt és franczia állapotokból merítve. Végeredménykint mindezekből kettőt hoz ki, nevezetesen, hogy „majd legszerencsésebben jártak legyen azon országok, melyeknek törvényhozó-testületei legkevésbé foglalkoztanak a mezőgazdasággal“ és másod-zor: hogy közelebb minket illetőleg „magából a módból, mikép a törvé-nyek nálunk hozatnak, világosan mutatkoznak a csekély eredmény okai a mezőgazdaszat terén.“

Mi már most a főkérdést hazai szempontból véve illeti, törvényalkotásunk terén, melyet értek ur felfogott, meggyőződésém szerint, se nem olly szövevényes, se nem olly bajos, mint minőnek azt d-rék ért. ur elmerülve a britt és franczia bonyodalmaiba, festgetetni törekszik.

Nálunk e viszony egy bölcs fejedelműnek érélyes fel-lépése által rég szabályozva, egyszerűlve; a terézia-urbér

*) Ezen cikket az a diatit uraque pars kedvéért adjuk — kinyilatkoztatván, hogy a bírált értekező urnak lehető viszony-zást a legnagyobb készséggel fogjuk közleni. — Szerk.

által a britt farmerség ingatagságaitól úgy, valamint a fran-czia elaprózásnak örökös bonyodalmaival távol változhatlan alapokra fektetve van, és miután kivált az idők újabb fejlemé-nyeit a későbbi törvényhozás szem elől el nem tévesztve, a tágabb fejlődést újabb törvényeivel lehetővé tette, nálunk a jövőndő törv.hozásoknak valóban alig marad egyéb feladás e téren, mint törvényeinkbe letett jótékony intézkedések-nek minél akadálytalanabb, minél általánosb létesítését elő-segíteni, ezt pedig nehéz szövevényes feladásnak épen nem lehet mondanunk!

Ha jelos értekező így tekinti e téren az állapotokat, egy beszédének e részében ránk nézve sokkal tanulságosabb vé-geredményekhez juthat vala, mint minőket a fenebbiek szer-rint elénkbe állított, melyeknek elsője nevezetesen a me-zőipar fejlődésének történetével merőben ellenkező, tör-vény-csorsornak, irányadónak szájában valóságos báromlás maradt; második pedig szintén olly általánosságban minő-ben t. ért. ur velünk elhitetni akarná, nem való, mert ki honi állapotunktól nem idegen, azelőtt rég tudva van már, hogy a törvényes jó szándékoknak megtörhetlen százados szirtje nem más, mint a végrehajtásnak lajha akaratlansága, és az ebből szoros következetesen a nép minden rétegeire átáradt törvénytiszt-eletlenség!

Es így derék ért. e jellemkedése gyönyörű szavainak daczára nézetem szerint legkisebb tanulságot sem foglal magában, sőt honi állapotunkat helyes szempontból fel nem fogva, ráuk nézve nem egyéb: egy kellemesen hangzó decla-mationál, melynek csak a nótája szép!

Azonban lássuk a t. ért. által minéletünkben megállapo-dott ténykint felhordott részletes adatokat; ezekből tán tobbet tanulhat jövő törvényhozásunk.

Derek ért. annak bebizonyítására, mi nehéz kielégítő törvényeket e téren alkotni, szigoruan bonczolgatja újabb gazdasági törvényeinket, 's nevezetesen az általa ugyan tá-gosítás i nak czimzett, azonban tulajdonképen, mi okos-kodásából kétségtelenül elűnik, az 1836d. évi X. czikk 6dik §ában körülírt rend b e s z e d é s i törvény ellen ime-zeket hozza fel: „E törvényt örök időkre további bírálat alá nem eshetőnek nem kellett volna alkotni. Mikép is lehet változhatlan és minden idő igényeihez alkalmazatos szabályokat hozni mingazdaságunkra, mely csak alig kezdett okszerűbb lenni. Jól tudom én, hogy az elkülönzött és magánkezelés alá adott bírtok állandóságának gyengítését mellőzni kell, igen természetesen tehát sőt bölcsen!?! — történt volna, ha inkább 20—30 évi határidőt szabnák, de örökké, örökké! — így kiált fel ildomossági gyötrelmei között derék érteke-zőnk! — „mi az, mi a nap alatt örökké tart?!“

Igy áll e jellemző okoskodás a Magyar Gazda 67d. szá-mában szórol szóra. (Vége köv.)

A 93dik számú „Hetilap“ a vukovár-fiumei vasut tárgyában következő tartalmu cikket közöl: „A vukovár-fiumei egyesült vasut-társaságnak f. nov. 15ei ülésében jelen voltunk magunk is, részint hogy megismerkedjünk a társaság állapotával, részint hogy a tisztelt szerkesztőségnek is szolgálhassunk tudósítással. Magunkat ugyanis, nemcsak mint egyik részvényt, hanem mint a haza anyagi fejlődésének, önálló világkereskedése meg-születésének hű 's aggodalmas ohajtóját, a vukovár-fiumei vasut vállalat kiváltképen érdekel. Más részről meg vagyunk győződve, mikint a nagy közönség, bár nem volt még alkalm közvetlen részvénytul csatlakozni a társasághoz, mégis szinte élénk figyelemmel 's hazafiai vágyakkal kíséri a vál-lalat előhaladását. Következéleg, mint magunkra nézve az ügybaráti részvét volt őszintőnk, úgy azon tekintet is indító-nok volt e közgyűlés meglátogatására, hogy az országos fi-gyelem is kielégítették a Hetilap híradása által.

Számos részvevője volt pedig a közgyűlésnek. Az ism-egyesületnek meglehetősen téres tereme tele volt, — tanu-ságul arra, miképen tengerpartunk jövője közszérü érdekek bí-r a fővárosi, sőt a vásáron együtt volt vidéki közönség előtt is. 'S ohajtanunk kell, hogy a társaság igazgatósága ezentul nagyobb localitásban tartsa a közgyűléseket, miszerint az ér-dekelttek közül annyival számosabban vehessenek részt. Mert reményünk van, hogy e vasut ügye mindig több és több bá-rátokat fog nyerni a hazában, a mint folyvást és föltartatla-nul előbbre és előbbre fog mozdítani.

E tekintetből fölötte öröndetes körülménynek tartjuk, hogy az igazgató testület által választott főmérnök, Kráuter Ferencz ur, a közgyűlésen már jelen lehetett, 's a társaságnak bemutatott azon jelentéssel, miszerint vele a vukovár-károlyvárosi vonal előmunkáinak megkésztítése iránt meg van az alku, 's csak a közgyűlés jóváhagyása kívántatik, hogy azonnal a helyszínrre menjen, 's hozzá fog-jon munkáihoz. Későn történt ugyan ez, 's hozzá fog-jon barátunk sajnálulnia kell, hogy ennyi idő kelle csak ezen stadi-um elérésére is: de ki e késedelemnek okait legújabbban közölt értesítésből tudja, örülni fog, hogy az akadékos szöve-vetség, a véletlen daczára is odáig lehetett jutni, hogy van főmérnök 's a vonal egyik részén megkezdethetnek a munkálatok.

'S a közgyűlés helyben is hagyta Kráuter Ferencz ural az alku, 's utasította a bizottmányt, hogy meglevén külön-ben is derék öröszünk Nusz Antal ur által készítettve a szük-séges mérszerek, haladéktalanul kezdesse meg Vukovár és Károlyváros között az elődolgozást.

A mint értesítve vagyunk, a közgyűlés e határozata kö-vetkeztében a szerződés már alá is íratott, kicseréltetett, 's midőn a tisztelt közönség ezt olvasni fogja, Kráuter ur ut-ban van Károlyváros felé.

Csak a Vukovár-Károlyváros közti vonalról szólottunk ed-

dig, holott a károlyváros-fiumei vonalnak is meg kellene ké-szűlnie. Sőtünk a dolgot felvilágosítani. A már ismert ne-hézségek miatt annyi idő fecséreltetett el, miszerint a jövő országgyűl'sig az egész vukovár-fiumei vonalt nem lehetne egy mérnöknek folvennie, miután Kráuter urnak a vukovár-károlyvárosi vonal előmunkáihoz is egész a jövő évi augustus hónapig van szüksége. Ezhézképest az igazgató bizottmány indítványára a közgyűlés elhatározá, hogy a vonal osztassék meg, 's a károlyváros-fiumei vonal fölveteléhez a bizottmány keressen más mérnököt, miszerint azon egy idő óta mindkét vonal-rész munkái folyamatban 's befejezve lehessenek.

Az idő rövidségén kívül továbbá a társaság pénzügyei-nek állapota is tanácsolta a vonalnak illy megosztását. A franczia-angol tőkepenzések megbízottjának 60,000 pfnyí aláírása kitörültetvén, — a fiemeiek 50,000 pfnyí kötele-tésége ollyan levén, minőknek a magyar tartozásokat sze-reti a világ gyönyölni, arra tehát legalább a pillanati szükség esetében számolni nem lehetvén: a károlyváros-fiumei vonal előmunkáinak költségei még nincsenek fűdözve. Még ezekre aláírások kellene. De ezeknek begyűlése előtt nem volt volna ovatos eljárás szerződést kötni a munkák iránt. — Azért, miután a vukovár-károlyvárosi vonal felveteléhez szük-séges öszveg teljesen meg van, a legtanácsosabb volt a vonal elosztani, 's az elkészíthető részt azonnal munkába venni. Míg a költségek a másik vonal-részre is begyűlend-nek, addig a bizottmány értekezéseit végezendi az ezen vonal munkáihoz meghívandó mérnökkel.

A mi e költségek beszerzését illeti: a közgyűlés ugyan nem oldozta föl a fiemei részvevőket kötelezettségök alól, sőt a bizottmányt utasította, hogy azt sikeresíteni igyekezék, — de azért nehogy megkezdett vonakodásuk miatt zavar tá-madjon az ügy karával, a közgyűlés helyeselte az új aláírási ívek kibocsátását 's azoknak további köröztesét elhatározta, anélk inkább, mivel az egy két, már visszaküldött ívnek né-pességéről igen eleven érdeklődésre, nagyon hű csatlakozásra számíthatni. A talán öszvesen 5—6 íven már 5045 pft 30 kr van aláírva, 357 részvényes által. Az aláírási föltételek ugy aláíratottak meg, mint a már érdeklött közleményben rész-letesen elő vannak adva, 's pedig e föltételek az eredeti aláírókra is kiterjesztettek.

Az imént említett élénk csatlakozáson, 's az aláírások kecsgetető gyűlésén érzett örömet fölülhaladta a vasut vonalába eső uradalmak tulajdonosainak nagylelkű 's hazafiai áldozatkészsége. Jankovich László, verőcei első alispán ur eszközléséből nyilatkozatokat küldöttek be kötelező iratok-ban gr. Pejachevichok, b. Prandauk, Jankovitsok, gr. Khuen, gr. Elcz, H. Lippe, hogy a mennyiben aloldális bírtokaiokon keresztül fog a vasut vonulni: a szükséges telket kisajátítás kárpótlás nélkül engedendik át a társaságnak. Eszék városa 's Buccari ezt már előbb megajánlolták. E bírtokosok egyebiránt mindnyájan, 's nagy részint tetemesebb öszvegekkel levén érdekelve az aláírásokban is, telkeik át-engedésével valóban olly adományt nyújtanak a hazának, melyet ez a hű fajtól nyert jótétemények közé fog számít-hatni mindenkor.

E tetemes segítség, mellyel a drávavölgyi bírtokosok istápolják a vállalatot, továbbá azon nyomatékos okok, mik ollyannyira ajánlják, hogy ha csak lehetséges, a vasut ne Szávavölgyén a török széleken, hanem Dráva mentében, Somogy és Baranya szomszédságában vitessék, — azután azon körülmény, miszerint a fiemeikkel kötött szerződésben, még az esetre is, ha az építés egy pár millióval többé kerülne, a vonal a Drávavölgyön tüzetelt ki, — 's mivel Keczkés Károly ur a Dráva- és Szávavölgyeken tett szemle-utjáról adott jelentésében oda nyilatkozik, miszerint a vonalnak Drávavölgyön vitele nemcsak nehézséggel nem jár, de sőt még igen kedvező földfekvés mellett még rövidebb 's így kevesebbe kerül, mint ha a Szávavölgyön vitetnék, mert végül a Drávavölgynek árfurugalma már most is nagyon élénknek tapasztaltatott, a jövőre pedig igen kecsgetető ki-látásokat ígér; mind ezek arra határozták a közgyűlést, hogy már most végkép kijelentend, hogy a vasut Vukovártól Eszék-nek, a Drávavölgyön vitessék, 's Kráuter ur az előmunkákat e vonalban készítse, Valpónál vagy Rácz-Miholócznál arról is gondoskodván, hogy a pécs-mohácsi vasut társaság csatlakozásához képest a szárnyonhál a legaltakosabb ponton kapcsolathassék a vukovár-fiumei vonalhoz. X.

KISFALUDY-TÁRSASÁG. Folyó nov. 20kaig, mint határ-napig, a következő pályákat érkeztek alulírthoz, ugymint: 1. A szépműtani rendkívüli díjra, kivantatván a sonett elmelete és története, jött négy. 1) A sonett elmelete (Jelige: Munus et officium, nil scribens ipse doctus. Horat. de arte poetica.) — 2) Szépláni nezetek a sonettéről. (Jelige: A dal ered szivből, 's szivhez vagy újra repülni. Kőlcsey.) — 3) A sonett elmelete, gyakorlati alkalmazása. (Jelige: Un sonnet sans défaut vaut seul un longue poème. Boileau.) — 4) A sonett elmelete. (Jelige: Qui bene distinguit, bene docet.) — Bíralókul választattak: Császár, Erdélyi, Szoutagh Gusztáv. — II. Népszérü költői elbeszélés jött tizenegy, ugymint: 1) Kádár István, vagy az újfalu esata. Történt 1658. ében. (Jelige: Ezt ki gondolta volna? Népek.) — 2) Zrínyi leánya. (Jelszó: Legszébb gyöngy a világon. A tiszta holgy-erény, mely egi fenyeget eg, az Érzelmek tengeren.) — 3) Beke Pál. Költői beszély 10 szakaszban. (Jelige: Megleltem már a ligetet, Hol együtt lesz lakásunk; Együtt látunk napkeletet. Egy lesz pályafutásunk. Goethe után.) — 4) Toldi. (Mostan emlekezem az emült időkrol, Az emült időkben jó Tholdi Mik-lósról. Horvai.) — 5) Szuhay Máttyás. Költői beszély. (Jelige: Terem az ember, mint a hafi bór. A nép.) — 6) A kápolna. Népszély. (Jelige: „Tar tetőa áll, melysegekre néz le. Ódon arczczal a setet kápolna. Mintha csak gyász szólana belőle. 'S mult örömről régi emlek volna.“ B. Kemény Zs.) — 7) Csaba vitéz. Népies beszély. (Jelige: „Hasonlatos a heligeti fenyhöz.)

— 8) Toldi mátkája. Népies költői beszély. (Jelige: „Nem való már menyasszony Szürke gavallérnak.“ Egy ócska poeta.) — 9) Mátyás király kalandja. (Jelige: „Ha tudsz Mátyás kalandról Mondj predikációt.“ Lisznyay.) — 10) Mátyás király Kolozsvárt. (Jelige: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság.“ Közpeldabeszéd.) — 11) Tudós király. (Jelige: „Sok első lesznek utolsók, sok utolsók elsők.“ Biblia.) — 12) Vékony János. (Jelige: „Átok fogta meg a magyart, Mert az soha együtt nem tart.“ Népdal.) — 13) Mátyás király Neszmelyen. (Jelige: „Hol Mátyás az igazságos?“ Kisfaludy K. — 14) A czinkotai itcze. (Jelige: „Igy majd aztán csak megleszünk, Ha lesz mit, iszunk és eszünk. Testamentom sem kell nekünk, Hiszen ugy sem lesz gyermekünk. Juh hejl juh! — Lauka G. — E tizenegy pályairat elítélésére bírálokul választottak: Bártfay, Gaal, Garay, Tóth Lőrincz, Vorosmarty. — Kivántatott legenda versben, Bosnyak Zsófiáról: „s jött be het pályamunka. 1) Bosnyák Zsófia. (Jelige: Beato e ben, chi nasce a tal destino. Petrarca.) — 2) Legenda Bosnyak Zsófiáról 1644. (Jelige: „Fellelik sírhelyemet.“ Csokonai.) — 3) Weaselenyi hölgye. Legenda. (Jelige: „Heilig achten wir die Geister, Aber Nahmen sind uns Dunst, Würdig ehren wir die Meister, aber frei ist uns die Kunst.“ — 4) Bosnyak Zsófia. Legenda. (Jelige: „Dal, minőt a lelek hall magában, Ejeu ha boldog alma elő. 'S a nem ismert tündérhon öleből Legrejtetebb vágya visszahangzik.“ Vorosmarty.) — 5) A hit világa. (Jelmondat: „Die Leidenschaft flieht, Die Liebe muss bleiben.“ Schiller. — 6) Legenda Bosnyak Zsófiáról. (Jelige: „Ehret die Frauen.“ Schiller.) — 7) Bosnyak Zsófia. Legenda. (Jelige: „Küzdni 's győzni tanulj.“ Kölcsey.) — Biralói lettek: Bajza, Czuczor, Eötvös J. báró, Schedel, Szekács. — Mind a három rendbeli pályairatok jellegével lelk. Jósika Miklós elnök által, a társaság és Tóth L. pecsétjeikkel lezárva, a titoknoki hivatalban őriztetnek; a jövő februári közlés fogván kihirdetni, mindegyik közül melyik lesz a nyertes. Kelt Pesten, nov. 21-ken 1846. A társaság áleleiből. — Erdélyi János, titoknok.

A MAGYAR GAZD. EGYESÜLET (a földészeti, ismeretterjesztő és kertészeti szakosztályai f. évi nov. 15-én tartott vegyes ülésének tárgyai. (Folytatás.)

2) Heinrich N. János, Karacsényi László és Szathmáry Samuel az Amerikából szerzett pamutmagból nevelt és természetelt gyapoknak példányait beküldvén, és e probatermesztésről Gindly Rudolf és Karacsényi László hazánkban részletes tudósításokat terjesztvén elő, örömmel győződött meg azokból a szakosztály, hogy a pamuttermesztés hazánk melegebb vidékein illő ügyelet 's alhatatos kitűrés mellett épen nem lehetetlen, 's ennelfogva kitáras nyílik a gazdasági termelés egy új és pedig oly agának megalapítására hazánkban, melynek hasznai mind status-, mind mezőgazdasági tekintetben mérhetetlenek. Annál fogva a szakosztály valamint a kísérletelő uraknak őszinte meleg köszönetet szavazott, egy a közönségnek nagyobb buzdítására a kísérletekről szóló tudósításokat az egyesület lapjában közrebocsátani 's szetosztás vegett újlag magot szerzeni határozá.

3) Szokodi István veszprémi evang. tanító által beküldött bakonyerdei gyapotszertermény haszonvetősegenek kipuhatalasa végett nagyobb mennyiségű levő szűkség, az illető ur ennek beküldésére megkeretni rendeltetett. — 4) Nehány csak augusztus havában történt vetés után támadt ezukor-répa példányok bemutatván, annak tanúságul szolgált, hogy a burgundi-répa, az országnak alsóbb és melegebb vidékein aratás után elvetve, azon tarló-vagyis kerekrepat pótolja, mely második termesztesre csak a nedvesebb és hűvösebb éghajlatu felső vidékeken használható; 's hogy e répa alkalmas, meleg 's hosszú őszszel megaldott esztendőkhöz, habár aratás után vetve, meg annyi ódanyagot nyer, hogy ezukorgyarok azt nyereséggel használhassák. — Török János titoknok, mint szakoszt. jegyző.

Az ismeretterjesztő szakosztály kertészeti alakulván altal 1) is, miután a gyümölcstenyésztes azon baratai 's előmozdítói u. m. baranyai főkegyesület, Gaján György tbíró, Gorove Károly tbíró, Holczel József tisztartó, Nendwich Tamás gyógy-szerész, Sztraka Károly B.-csabai tanító, és Wölffel József községi polgár, kiknek szives küldeményéből jött létre a jelen gyümölcskiállítás, bejelentettek, e sziveség illő meltánylata, 's kellemes tudomásul vétele mellett az imént említett társulat 's érdemes hazafiaknak az egyesület részéről őszinte köszönet szavaztatott; egyszersmind a beküldött gyümölcs példányok biralatára Havas Ignác, Hegyessy Peter, Nagy István tbírák 's egyesületi tagok kerettek fel. Szor dr. Encz ur saját falkolójában találtatott gyümölcsfajok magyartított névjegyzékét a czéltől mutatván be, miszerint az abban előforduló elnevezések iránt, hogy azok a közönség előtt nagyobb nyomatok nyernének az egyesület mint szakbeli tekintély véleményét adni, 's illetőleg határozni meltóztatnak, a szakosztály a gyümölcstenyésztesnek a hazában minden oldalról előmozdítását különben is az egyesület egyik igen szép, igen fontos feladatának tekintve, dr. Encz ur korszerű igyekezte iránt a legillőbb elismerést veli tanusítani akkor, midőn e tárgybeli munkát tökéletes kiegészítése 's befejezése egész készséggel kezét nyújtandó, abban allapodott meg, miszerint a pomologia barati szerzte a hazában az ott korokban találtatott gyümölcsfajok neveinek beküldésére keressenek, hogy ekin az ok rendszeres összeállításával a gyümölcstenyésztes közönség egy tökéletes gyümölcslajstrom birtokába jusson; minek czelszerű elintézésére a szakosztály ugoc Havas József helyt. tan., Havas Ignác, Nagy István 's Hegyessy Peter tbírák, Vass Pal debreczeni kertész 's egyesületi tagokat bizta 's kerete fel. — Vegre Szor az idei érdemdjazásra négy hazánkban levő ajánlva, különösen for Sztraka Károly bekés-csabai iskolatanító, a benyújtott megyei, 's községi hiteles bizonyítványok szerint meg 1831-től kezdve allandoul buzgon iparkodik a gyümölcstenyésztes előmozdításán, terjedelmes falkolójából a közseget, 's vidéket számos nemes gyümölcscsemetekkel látván el, 's tanítván növendekkeit a gyümölcstenyésztes gyakorlati fogására; 2) Szarvassy István szinte tanító Lajoskomaromban, ki saját nemes gyümölcsfajait, megyei, urodalmi 's községi bizonyítványok szerint, részint igen jutalmas áron, de

részint ingyen osztogatja lakos társainak, sőt azok gyümölcslátón maga nemesíti is, 's tanítja het nkin annak gyakorlatára növendekkeit; 3) Hary Károly kassai polgár, kit a f. évben Kassán 's Eperjesen tartott magyar orvosok 's természetvizsgálók gyűlésének gazdasági szakosztálya ajánl a megjutalmazásra, mint oly szenvedélyes gyümölcstenyésztes, kinek faradhatlan szorgalma 's tárgyszeretete után a legmostohabb helyen szemléltetni Pomona aidasat, 's ki 30-40 ezer eladható nemes csemetekkel birvan, ez által 's faradhatlansága példájával 's szakismeretével igen igen eszközli a gyümölcstenyésztes terjesztését, 's előmenetelét; vegre 4) Farkas Imre enyingi tisztartó, ki a hercegi urodalomban egy terjedelmes falkolának letesítésén kívül, a jobbágyoknak a gyümölcstenyésztesre szorgalmas ebresztője, nemesek példája, mely az utak mindenütt beültetéseben is szepen mutatkozik, hanem azáltal is, hogy azoknak a falkolahelyek leendő magajánlást tárgyazo kérelmeiket az illető helyen sikeresen partolja, minden hiteles bizonyítványok 's tanusított lelkes ügyszeretettel fogva, ebresztésül másoknak is a követésre, a szakosztály a kellő meltánylat őszinte erzte mellett, felhivatva érzi magát a gyümölcstenyésztes emlitett baratai, 's hazafiaknak a lelkes gr. Zichy Miklós békézüsegeiből alapított érdemdjai megjutalmazást indívanyszozi. Pesten nov. 15-én 1846. Peterfy József s. k. szakosztályi segédjegyző.

ÁRVÁK ÜGYE. Az ügyefogyott árvák sorsa minden jól rendezett statusban a közigazgatás egyik főgondját képezi. Nemesek a humanitás, hanem a nemzetgazdaság érdeke is parancsolja, hogy a társaság azon tagjainak kiképzéséről 's felneveléséről intézkedjék, kiket a sors természetes támaszaiktól, szüleiktől megfosztott. Igen hajlandó volnék az europai statusok kormányzati bölcseségét a nevelési eszközök aranyához mérni; de a status-igazgatás keresztényi szellemet misem tükrözi hívebben vissza, mint a figyelem és részvét, mely az árvák ügyére fordítatik. 'S alig lehetne kijelölni stautust, mely Helyeztetit e tekintetben felmulná. Minden lépten intézetekkel találkozik ott az utazó, melyeknek feladása hasznos statuspolgárokká nevelni az elhagyott szülőien árvákat. Fellenberg és Pestalozzi halhatatlan utmutatók valának e tereben, 's nemes tetteik szent emlékezte pietással tölt el minden jobb keblt.

Hazánkban már régebb időkben találkoztak egyes emberbarátok, kik költséges árvaházakat állítottak. Polgári közszellem több nagy városban hasonló szent menhelyt hozott létre. 'S ha az üdvös czél mégis általok teljesen elérve nem volt, annak merném tulajdonítani, hogy ezen intézetek törekvése nagyon egyoldalulag abban látszott csak összpontosulni, miszerint az árva ne éhezzenek; holott nevelés és kiképzés az egyedül ok, mely az intézeteket árvák számára szükségessé teszi. Annyi emberi érzelem a legvadabb kebelben is lakik, hogy az elhagyott árvát embeiben ne hagyja; de magánosok könyörölete ritkán terjed ki továbbra a szoros testi táplálataul; polgári nevelést 's közhasznú szak-képzést egyedül közintézetekben várhatunk oly árvák, kiknek a sors egyéb örökséget nem hagyott, mint a közirgalom jogát.

Az árváknak már illy közintézetben meg kell adni az irányt jövődől életpályájokra, rokonszellemben azon nemzetgazdasági forrásokkal, melyekből a nép nagyobb része keresetét veszi. Azért Angliában az árvaintézetek egyszersmind ipartanodák, midőn ellenben Helvetiában gazdasági iskolák. Helyesen fogták fel e szempontot Karap és Diószeghy tiszteleire méltó hazánkban, midőn árvák számára a zelemiri gazdasági intézetet alapították. 'S azt hiszem, hogy én is részemről a szőkealmi (Czegled mellett) gazdaképző-intézetnek teljes közhasznúságát csak az által egészítem ki, hogy azt egy gazdasági árvanöveldevel kötöm össze. Mit is ezennel csak azon okból kívántam közhírré tenni, miszerint azon emberbarátok és hatóságok, kik az alkalmat használni kívánják, ajánlásra méltó védenzeik iránt melőbb nyilatkozhasznak. Jövő tavasszal, vagyis aprilis 15-én napján 's árva, 's azontul évenként csak 4 vétetik fel az intézetbe, 's azok onnét nyolcz év lefolyta előtt ki nem léphetnek. A felvétel föltételei: az árva 5 éves és egészséges legyen, 's bizonyoságot hozzon, hogy szülői nem élnek 's vagyonos rokona nincsen, 's reá semmi örökség nem maradt, gyámnokai pedig személyére nézve a 's nevelési esztendő lefolytaig minden gyámtyai jogairól lemondanak. Ez idő alatt az árvák élelmököt 's ruházatukat 's minden képzési eszközeiket az intézet költségén vendik. — Pesten, november 18-án 1846. — Török János.

A pest-váczai vasut-vonalon novemb. 16-án utazott 1489 személy; 17-én 1014 sz.; 18-án 692 sz.; 19-én 501 sz.; 20-án 478 sz.; 21-én 445 sz.; 22-én 516 sz.; és így nov. 16-ikától 22-ikéig bezarolag összesen 5,525 személy.

AUSZTRIA.

Bécsben novemb. 18-19. éjjel Maria Michailowna orosz nagyhercegasszony, Mihály nagyherceg és Ilona naghercegasszony legidősb leányuk, két hónap betegség után meghalálozott. Hsolt tetemei nov. 21. este vitettek, testőri és katonai nagy diszkíséret mellett, az orosz követség kápolnájába.

KÜLFÖLD.

(A. Allg. Ztg.) Ugy halljuk, a két német hatalmasság szembeszökő idegenséggel nyult Krakó bekebelezésének rendszabályához. Hír szerint, Oroszország, a köztársaság lételét ennek magavisletétől feltételező régebb szerződésekre támaszkodva, erőlyesen sürgette, 's végre határozottan kimondotta, hogy Krakó területének el kell a három hatalom valamelyike által foglaltatni. Az ausztriai kabinetnek, melylyet ez elfoglalás a szerződéseknél fogva illetett, állítólag

ezen rövid, de határozott dilemmát adta Oroszország: „Vagy te, vagy én.“ A köztársaság, ugymond, áruló berontása által Galicziába, elvesztette jogát a további létre, 's neveléses lenne, illy merény után a köztársaság közönyösségéről és annak fenntartásáról szót vesztelgetni. Azok, kik a lengyel nemzetiséget partolják, valóban nem tudják, mi az a lengyel nemzetiség. A három hatalmasság legelkeseredettebb ellensége az, ki ellen magokat védelmezni nemesek joggal bírnak, hanem köteleességök is. — Tekintvén, hogy a három hatalmasság közt e történhető bekebelezés iránt szerződések voltak, sajnálatos, hogy az már ennekelőtte nem történt meg. Azáltal az utolsó zendülés szörnyűségei elháríthatattak volna. — Krakó bírása, a katonai szemponton kívül, csekély fontosságú. Kezdetét tetemes pénzügyi áldozatok jellemzik, 's kárpótlás a kis föld szegénysége mellett nem várható. Ellenben Németország védereje a keleti szomszéd ellenében tetemesen gyarapult, és ez Miklós czár loyaltitásának 's lelkülte következettségének becsületére válik.

NAGYBRITANNIA. London, nov. 12. Eddig még semmi nem történt, mi a Russell-ministerium állását megrendíthető vagy vetélytársainak komoly előnyt nyújthatna. Sir R. Peel egészéget állítja helyre és jószágait javítja otium cum dignitatejában; több mint valószínű, hogy még sok hónapig nem fog politikai tervek és combinatiókba ereszkedni. Minden ellenkező hír alaptalan. — Russell lord a tőzsérek körében, valamint általában az ország szemében nagy előlépéseket tett. Közhiedelem, hogy kormányának jóformán conservatív színezetet adand, 's mig ez után jár, semmitől sem tarthat. Ellenben saját partjában egy kis elégedetlenség mutatkozik. — A whig ministerium valódi gyengesége Palmerston lord személyében rejlik. Érzik nemesek ellenei, hanem társai és párthivei is, hogy hivataloskodása, bármikép viselje magát, csökkenti Anglia befolyását Európában. Tudva van, hogy személyes viszonyai Lajos Filep és Guizot ur iránt a legrosszabb labon állnak, 's hogy tehát Anglia Franciaországtól, mig a külső ügyeket ő igazgatja, csak ellenségeskedést és ravaszágot várhat. Ennél még gonoszabb Angliára nézve, hogy ez állapot Lajos Filep állását az északi udvarok irányában megjavította. Oroszországban, mondják, csak a czár maga ellenzi, hogy Parisha rendes követ küldessék, mig ezt valamennyi ministeri ajánlották. Ausztria jobb hangulata Franciaországnak azon ígérete által nyertetett meg, hogy a pápai birodalomban a reformszellemet mérséklendi és Schweiczban a nyugtalanságok megújulásának megakadályozására kezét nyújtand. Poroszország eleinte nagyon rosztalta Franciaország spanyol politikáját, most azonban lényegesen megváltoztatta hangját. Szóval, azon mértékben, a mint Anglia Franciaországtól elvált, Franciaország módokat talált a többi europai nagy hatalmasságokhoz közeledni. E változás nyilvános oka a Palmerston lord iránti általános aggodalmas bizalmatlanság. A vezérő angol főlapok hallgatóbba e pont iránt mint kelle-ne, nehogy a cabinetnek bajt okozzanak, mindamellett az angol közönség érzi a veszedelmet. Ha új és Palmerston lord szenvedélyességére visszavezethető bonyodalmak történnének, a ministerium catastrophiaja el nem maradna. E közben semmi sem valószínűbb angol és francia ügyviselőik vagy hadi erők összekoeczanásánál a föld valamelyik zugában, minek következményei szerencsétlenek lennének. — Senki sem hiszi, hogy Franciaország a Montpensier-féle lemondás iránti követeléseinknek engedni fog. Palmerston lord utolsó izenete e tárgyban azért volt oly hosszú, mivel abban Lajos Filep személyes montegelőzéseit is megkeltett czafolni. A francziák királya t. i. egy második, és 20 lapra terjedő levelet irt a belgák királynéjának a házasságok ügyében, oly meghagyással, hogy azzal czelszerűnek gondolt módon éljen. Minthogy pedig ez Leopold király közbenjárása által már meg is történt, azon levél tartalmát, közvetve legalább, tekintetbe kellett venni. Mondják azt is, hogy Lajos Filep Victoria királynénak is küldött ismét egy saját kezével irt levelet, 's abban többek közt arról panszokodék, hogy a királyné neheztelésének híre neki egynél több álmatlan éjt okozott.

FRANCZIAORSZÁG. A királyi család nov. 14-ken Compiegneből visszatért St. Cloudba. — A nov. 12-kei J. d. Débatsban ezt olvassuk: „Hétfőn, nov. 9-ken a külügyek ministere kieserelte az orosz ügyviselővel az Oroszországgal minnap kötött kereskedési szerződés ratificatiót. E alkalommal az orosz czár Barante bárót, pétervári, régóta szabadsággal, 's jelenleg Parisban levő rendes követünket, a Newsky-Sándor-rend nagykeresztjével, a király pedig Kisseleff urat, itteni orosz ügyviselőt, a becsületrendi nagytiszttség Jeleivel díszítette.“ E kereskedési szerződés által a francia és orosz hajók, a közép és fekete tengereket kivéve, minden francia és orosz kikötőben egyenlő jogokkal ruházattanak fel. — Utolsóelőtti számunkban jelentettük, hogy a bordeauxi herceg Maria Terézia modenai főhercegasszonnyal házasságra lépett. Ámbár ezáltal a francia trónkövetelő az ausztriai uralkodóházzal nem jött közelebb rokonságra, mint anyja után már eddig is volt, a legitimista lapok e történetre mégis roppant sülyt tesznek 's e házasságot ugy tekintik, mint az északi udvaroknak a Montpensierházasság irányában tett ellendemonstratióját. — A bordeauxi hg, kit a legitimisták V. Henriknek neveznek, házasságának napján Parisban 20 ezer frankot osztaltot szót a szegények közt, 's Pastoret marquishez ez iránt küldött 's a legitimista lapokban öreg betűkkel nyomtatott leveleiben szívfajdalmit nyilvánította, hogy többet nem küldhetett.

A Courier français szerint az angol kormány nemesek együttmunkálkodni nem akar a Madagaskar sziget elleni expeditioban, mely a francia atlanti kikötőkben előkészítette-

*) Lásd alább Delamerikát.

tik, hanem még a francziák külön expedíciója ellon is szót akar emelni. Ezt azonban csak a C. F. mondja.

SPANYOLORSZÁG. Az angol követ Madridban nov. 8. állítólag igen nagy fontosságu sürgönyököt kapott kormányától. — A híres carlista főnököt, Tristanyt a Journal des Pyrenées szerint spanyol várnagyok elfogták és a győztes spanyol Presse Montemolin grófól legújabbban ezt írja: „Tudósítottuk már olvasóinkat, hogy a spanyol praetendensnek végre sikerült, Angliában szörnyű kamatok mellett több milliót megszerezni, melynek egyik része többek közt 800,000 (!) puskára fordított, 's e fegyverek egy pap felügyelése alatt Gibraltárba küldettek, melynek közelében Cabrera is tartózkodik. Most azt halljuk, hogy e vásárlásokról értesített kormányunk arra az angol kormányt figyelmeztetvén, Palmerston lordtól oly választ nyert, hogy az angol kormány a carlista mozgalmat nem fogja hátráltatni. — E fegyverszállítás nov. 7. Madridban is tudva volt, azonban nem gerjesztett nagy aggodalmat. A progressistáktól senki nem félt, mert ezek egészen a választási izgatásokkal voltak elfoglalva; a carlisták nyílt hirdetései, hogy Montemolin gróftól nemcsak a fegyveres hatalommal ültetendik a királyi székre, sem ijesztenek meg senkit. Madridban ugyanekkor többen beszéltek mint eddig, küszöbön levő ministeriumváltásról, jelesen, hogy Mon, Pidal és Armeró ki- 's helyökbe Pezuela, Casa-Irujo és Gonzalez-Bravo lépendnek.

OROSZORSZÁG. Varsó, nov. 6. Oct. 1-seje óta, mely nap a királyságban a zsidók eddigi köntöseik letételének kitűzött határnapja volt, minden nagyobb városból előkelő zsidók jöttek ide czobolyprémes drága öltözeteikben, rendezett hajjal és szakállal, legalább néhány évi elhalasztásért eszedezendők, de csak balsorsuknak siettek karjaiba, mert a drága szentségek, a selyem zekék, a szakál és a haj-

fordok irgalom nélkül csendes sírjukba jutottak, és ezek néhány durva borbélykéz által fölök elraboltatván, a szegény megcsúfítottak, mint hajdan David király követei. Itkon lopták ki a városból. Néhány nap előtt egy hasonló esemény történt. Az ország távolabb részeiből egy ilyen, 80 emberből álló társaság jelent meg rabbijok vezérlete alatt városunk kapui előtt, engedelmet kérendők magok számára a helytartó hercegtől, viseletjüket megtartani. Hogy ily kalandos és jövetelét már távolról is csodálatos taglejtésekkel hirdető társaság városunkba minden teketória nélkül nem bocsátott, magától érthető. A tábornok, főrendörmeister parancsot adott, hogy a különös vendégek illő kísérettel a rendőrséghez hozassanak, hol szakáik és furtjeik lenyiratottak, zekéik pedig hátul felvágattak. Fél óra alatt a szegény ördögök már a híves levegőt érzék sima pofájok körül leugenni, 's mielőtt még magokhoz térnének, ismét Varsó kapui előtt veték észre magokat, hova visszakisértek. Már csak egy eszedezésük vala, az, hogy szakáik romjait magokkal vihessék, és otthon a sirkertben eltemethessék, azonban ezek már a szél prédiái lettek, és a jámbor zárándokoknak már nem volt egyéb teendőjük, mint a borbélyokat a szolgálatért kiűzetni.

DELAMERIKA. Gorgon gözregátójhoz angol ügyviselő, ki Rosas elnökhez békekajánlatokkal vala küldve, nov. 12-kén visszatért Angliába. A békekötési kísérletek dugába dőltek. A fegyverszünet felbontott. Rosas elnök azt kívánta, hogy mindenek előtt a tengeri zárt kell megszüntetni, ebbe az angol ügyviselő igen, de a francia, Delaudis báró, nem egyezett bele.

EGYVELEG. Ezidén november ötödike Londonban szoktnál nagyobb zűjjal ünnepezték. Az ünnep 1605-dik évi nov. 5-től ered, mely napon azon összeesküvés, mely által a király parlamentjével együtt puskapor által levegőbe

röpített volna, fűdözött fel, és a ház pinczejében 36 hordó löpor találtott. A (katholikus) összeesküdtek kivégeztettek, és nov. 5-e ünneppé emeltetett az angol egyházban. Legújabb időkben a hátaadó istentiszteletek, ha az ünnep nem épen vasárnapra esett, nincsenek ugyan szokásban, de a nép az ünnepet sajátosság módon megtartani nem feledte el. Nincs város, falu vagy tanya, melyen a nap Guido Fawkes püspöknek, az összeesküvés fejének, in ellfigie megégetésével meg ne ünnepezték. Londonban az idegen már reggeli 6-7 órakor szokatlan lármá kelti fel; halgatózik, 's iskolás gyermekek rimes és egyhangú éneklését hallja, mindenkor egy hosszú hurruval végződött. Felnyitja ablakát, 's mennyre londoni novemberi reggel lehet, látja, hogy a legalsóbb osztályú iskolás gyerekek és leányok serögében egy csúf álarczu, papiros-püspöksüvegű báb vitetik sz. Mihály lován. Épen megállottak egy ház előtt 's a szolgaleányok 's egyéb koránkelő megletek a kapu elé siettek, hogy az évenként megújuló menetet lássák. Mihelyt a suhanczok egy vagy két pennyt kaptak; — mert a dolog semmi egyéb, mint koldulás, és ezidén épen ezért volt zajosabb — tovább állnak, míg a vetkes püspököt este valamely nyilvános máglyán megégetik. Illy autódafé ezernél több történik e napon London városában. — Ime tehát, miközben a státusférnak egy kis koszoruja a vallásfelekezetek kibékülése iránt táplál jámbor reményeket, milliók törekszenek a köztök tátongó örvényt még szélesebbé tenni. Minden nov. 5-e az irlandiakat — pedig Angliában is sokan tartózkodnak! — elnyomatásuk keserűségére emlékezteti.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkeszté Szenvey József. (Szerkesztőségi szállás ur-utca Horváth-ház 540d. sz. a. 1. em.)

Hivatalos tudósítások.

1610) Birói árverés. (1, 2) Dániel Károlynak Arad megyébe létező dudi közbirtoka mely Duden létező 15 urbéri állományból 30 zsellersházból 200 hold részint szántó- részint kaszáló majorsági földből, ugyazint 2159 hold uradalmi erdőből egy curialis telekből az azon levő lakházból áll. — Váltói tételt követhetőbe folyó évi december 9-dikén birói árverés a helyszínen a curialis házba delelőtti 10 órákor késpénz fizetés mellett el fog adni, mely árverési határidő ezenel közhírré tetetik a' czélból, hogy azok kik az említett birtok részhez betáblázott hitelezések követhetőbe jogot tartanak, akkorra megjelenjenek és jogaikra felügyelhesenek. — Költ 1846-dik évi october 1-jén.

Vörös Antalnak t. Arad megye főbírája mint végrehajto bíró. (1, 2) Váltosemmisítési hirdetmény. (2, 3) A' debreczeni e. b. kir. váltótörvényszék részéről Schenk Károly folyamodása következtében ezenel közhírré tetetik: hogy kétréndeit f. évi augusztus 9-én általa kibocsátott és folyó év 's hó 9-én lejárt 150 és 113 pft 20 król szóló váltói, melyek közül az első helyen említett értékű Grosz Kálmán által, — az utóbbi pedig Miske Károly által fogadtatták el, — a' lejárt előtt elveszvé azoknak jelenlegi birtokosa ezenel felszólítatik, hogy magát az alolirt naptól számítandó 45 napok alatt a' fent leirt váltókkal ezen királyi váltótörvényszéknel jelentse, — a' kitűzött törvényes határidő elfolytatva a' váltók megsemmisítetnek fogván nyilvánítani. — Költ Debreczenben a' kir. váltótörvényszéknek 1846-dik évi october 15-kén tartott üléséből.

1007) Birói árverés. (3, 3) A' tek. dunántúli kerületi tábla előtt nagyságos balatoni Fejes Antal urnak, királyi ügyek igazgatójának és felperesnek — néhai méltóságos Péchy Imre ur örökösét, mint alperesek ellen, lefolyt perenek, — tek. Szászky Ambrus kiküldött táblai ülnök ur által f. évi június 13-kán bírólilag lefoglalt, — alperesek, ezen tek. megyei Szele-Farmos részirtokából 188 hold jó minőségű és 1295 hold homokos földek, — folyó 1846. évi december 9-dik napján, a' helyszínen árverés utján el fognak adni. Költ M-Kátán september 7-kén 1846. Batta József végrehajto szolgabíró.

1003) Zakó Lajos elleni csödpér. (1, 3) 4118. Pest városa tanácsának jelentése szerint Zako Lajos szalag kereskedő hitelezőinek csödületére f. évi december 28-dik napja tüzetvén ki, tömeggondnokká Vecseghy József, perügyelővé pedig Emey János hités ügyvéd nevezettek. Mi is szokott mód szerint közhírré tetetik. Költ Mindszent hó 27-dikén 1846.

1005) Peterze Herschl elleni csödpér. (1, 3) 41342. Bihar megye törvényszékének jelentése szerint Peterze Herschl izraelita hitelezőinek csödületére f. évi december 7, 8 és 9-dik napja tüzetvén ki, tömeggondnokká Nagy Sámuel tóti jegyző, perügyelővé pedig Holczmann Sándor hités ügyvéd nevezettek. Mi is ezenel közhírré tetetik. Költ Mindszent hó 27-dikén 1846.

1006) Kötelezvények meg-emmisítése. (2, 3) 36898 Pozsony vármegye, özvegy Szalóky született Kondé Borbála folyamodása következtében, gróf Zichy Károlyt követőleg és Szalóky Annát Magyar László özvegyét, valamint fentebb nevezett Kondé Borbálát szenvedőleg illető 1820-dik évi januar 20-kán 4000 v. fról, és 1823-dik évi september 27-dikén 6700 v. fról kiadott, — és 1826-dik évi februar 24-dikén a' vármegyénél betáblázott, 's a' hitelező által kifizetteknék elismert, de kitáblázás előtt eltévedt kötelezvények megsemmisítésére és kitáblázására kitűzött egy évi és egy napi határidőt országzerte kihirdetvén kérvén, ennelfogvást a' fentirt kötelezvények megsemmisítésére kitűzött mai naptól számítandó egy évi és egy napi határidő köztudomásra juttatik. Költ Sz. Mihály hó 29-kén 1846.

1006) Most jelent meg. és Pesten Eggenberger J. és fia magyar acad. könyvtárosoknál kapható: A' magyar tudós társaság évkönyvel. 7-dik kötet 1842—1844. N. 4rét. Budán 1846. Főherczeg József Nádor, aczelba és körösi Csoma Sándor köre metszett arczképeivel, velinen kemény kötésben 6 frt, finom papíron zöld vászonba kötve 7 frt p.p. A' magyar nyelv rendszere. Közreboesátá a' magyar tudós társaság. 1846. Kötve 1 frt 30 kr. p.p. Széptanú Remekírók. Kiadta Kisfaludy-Társaság. 1-ső kötet: Aristoteles' könyve a' költészettről Hunfalvi Páltól. II-ik kötet: Aristoteles' Rhetoricája Kis Jánostól. A' két kötet ára finom velinen kemény kötésben 2 frt p.p.

1009) Az ujon alapított nagyszerű 's pompás vendégfogadó „István főherczeg“ cím alatt már megnyitott, és mint egyike az európai nagyobb vendégfogadóknak, diszesség, kényelmesség, tisztaság és jutányosság által magát kiváltkép ajánlja. Emerling Károly. (1014) Magyar közép-ponti vasut. Naponkénti járás-rend 1846-iki december 1-től 1847-iki februarus végéig. (A' vastagabb betűkkel nyomott indulási idők csupán ünnepp- és vasárnapokon érvényesek.) Pestről Palotára Duna- 9 órakor reggel 2 órakor délután 3 órakor délután Vázról Dunakesztrő, 8 órakor reggel Palotára és Pestre: 1/4 5 órakor délután 5 órakor este.

Magyar közép-ponti vasut. Naponkénti járás-rend 1846-iki december 1-től 1847-iki februarus végéig. (A' vastagabb betűkkel nyomott indulási idők csupán ünnepp- és vasárnapokon érvényesek.) Pestről Palotára Duna- 9 órakor reggel 2 órakor délután 3 órakor délután Vázról Dunakesztrő, 8 órakor reggel Palotára és Pestre: 1/4 5 órakor délután 5 órakor este. Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast Posten.

251) Markus- és Batiszfalusi Mariássy Agoston ell csödpér. (1, 3) 31633. Szepes vármegye törvényszékének jelentése szerint értékében fogyott markus- és batiszfalusi Mariássy Agoston császári királyi kamarás hitelezői csödületének határnapja f. évi december 13-dikére tüzetvén ki, 's tömeggondnokká görögül Görgey Arnold másodalispán, perügyelővé pedig Fabriczy Sámuel hités ügyvéd nevezettek. Költ september 1-jén 1846.

229) Ítélet megsemmisítése. (2, 3) 36899. Pozsony vármegye, Lemberger Jakab folyamodása következtében, Keszler Ferenc részére Lemberger Henrik ellen 1700 p. ft. eránt hozott és Pozsony városánál 1833-dik évi november 15-kén, a' vármegyénél pedig 1833-dik évi december 2-kán betáblázott, a' folyamodóra törvényesen átruházott, 's az abban foglalt követelésre nézve kiegyenlített, de kitáblázás előtt eltévedt ítéletnek megsemmisítésére 's kitáblázására kitűzött egy évi, 's egy napi határidőt országzerte kihirdetvén kérvén, ennelfogvást az említett ítélet megsemmisítésére kitűzött és mai naptól számítandó egy évi 's napi határidő közhírré tetetik. Költ Sz. Mihály hó 29-kén 1846.

1012) Épen most jelent meg (1, 3) Heckenast Gusztáv pesti könyvtáros- és kiadónál váczutczában 15. sz. a. és minden hiteles könyvtárosnál kapható: Gyermeklant. Versek. Társas játékok. Vig szindarabok. Mesék. Erkölcst mondatok és könyörgések. 6-10 éves gyermekek számára. Irta Károly István. Második olosó kiadás. Egy színezett képpel. Srét. csinos kemény kötve 40 kr. p.p. Ujdon kapható: Száz mese száz képpel. Lafontaine után szabadon fordította Dr. Lovász Imre. N. Srét. Velinen, kemény borit. kötve 4 frt 30 kr. Vidor gyermekek, beszélyek és képek a' gyermek-világból. Unnepi, névnapi 's ujévi ajándékul jó huz- és leányoknak. Glatz Jakab után magyarosítá Szivos Mihály. Srét. 1842. 4 festett képpel. Kemény borit. 2 ft.

Flóri könyve, sok szép képekkel, földrajzokkal és muzikamelléklettel. Irta Bezeredy Amália. Srét. Kemény boritékba kötve, kifestett képekkel és finom papíron 3 ft 20 kr. Harmadik olosobb kiadás. 1846 kemény bor. 20 kr. pp. Harmadik díszes kiadás, nagy Srét. 1846. Keményen kötve 4 frt 20 kr. p.p.

1 bolyák. Beszély-füzér 8-12 éves gyermekek számára magyar és német nyelven Irta Ney Ferenc. Nyolcz színezett képpel. 16rét. 1843. Kemény boritékban 2 ft. A' gyermek-világ képekben és elbeszélésekben. Unnepi, névnapi és ujévi ajándék jó huz- és leányok számára. Glatz Jakab után magyarosítá Szivos Mihály. Srét. 1840. 6 képpel. Velinen, csinos borit. kötve fekete képekkel 1 ft 40 kr.; szípen színezett képekkel 2 ft 40 kr.

1012) Deutsch A. és W. Szegeden, ajánlják jólrendezett posztó-, vászon-, kézmű- és selyem-raktárukat, ugy nagyban mint kisebb részletekben, a' lehető legjutányosb árért. (729) 15, 24) Színházi látcsóit nagy választékban, kitűnő jutányos árakért ajánlják Oszvald testvérek Pesten József terezen.

1013) Épen most jelent meg (3, 3) Heckenast Gusztáv pesti könyvtáros- és kiadónál váczutczában 15. sz. a. és minden hiteles könyvtárosnál kapható: Magyar és német Beszélgetések kézikönyve, vagyis gyakorlati utmutatás e' két nyelven a' társalkodási, ipar- és közélet' legkülönneműbb viszonyaiban helyes és ügyes kifejezésre. Különös tekintettel a' két nyelv közötti különbségekre és sajátosságokra, főkép a' nevek' ragozásában és igék' hajtogatásában, névszerint a' magyar határozatlan és határozott, nemkülönböztetett igék' helyes használatában bővíve a' társas életheben legszokottabb szólásokot, a' legsajátabb szójárásokot, 's leginkább előforduló közmondások' gyűjteményével, valamint az ikes igék, ugy a' két nyelvben előforduló rendhagyó igék' jegyzékével. Végre egy magyar-német olvasó könyvvel. Szerkeszté GARAY. Harmadik javított 's meg bővített kiadás. Nagy 12rét. füzve 1 frt p.p.

1014) Vásár-hirdetés. (2, 3) 998) Bihar megyébe kebeleztett Ér-Mihályfalva helységében, 6 es. kir. felségének kegyelmes engedményéből, évenként 4 országos-vásárok fognak tartatni, u. m. martius 11-kén, június 27-kén, september 6-kán és december 10-kén oly móddal: hogy a' mely hébe 's nevezett napok esendnek, az országos belső és ma ha-vásárok mindég azon hétnek csötörtökjén tartandnak, azon szerént minden hétnek csötörtökjén közhéti-vásárok már is folyamatban vagynak.

1015) Eladó széna. (3, 3) 992) Pesten alol 3 órányira Babádon 29 öli; Dabason (4 óra járás) 21 öli 's néhány kalangya: hol iránta Halász Bálintnál értesülhetli.